

REFORMA ELECTORALĂ

Domule președinte,

Stimați colegi,

Astăzi, la finele primei sesiuni parlamentare din cadrul noii legislaturi, vreau să vă vorbesc despre necesitatea unei reforme a cadrului juridic ce reglementează alegerea reprezentanților la diferite paliere în societatea românească.

În 1990 România a adoptat un sistem de vot care, în teorie, este recomandat societăților recent ieșite din regimuri totalitare. Altfel spus, un stat aflat în tranziție are nevoie în special de un sistem electoral care să producă mai degrabă consensul decât opoziția veritabilă, mai degrabă adoptarea unor proiecte în unanimitate decât trecerea acestora prin simțul critic. Ca o consecință firească a acestei viziuni, actorii politici de la începutul anilor 1990, au mizat pe virtuțile sistemului politic proporțional.

Evident că, inițial, atât cetățenii cât și oamenii politici au fost încântați de această formulă electorală care a dat posibilitatea primilor de a vota liber și celor din a doua categorie de a popula noile instituții create. Acest sistem de a alege a fost așadar agreat atât în vederea desemnării reprezentanților în cadrul consiliilor locale și județene cât și în privința determinării celor care aveau să fie vocea cetățenilor în cadrul Parlamentului.

Nu după mult timp însă, am putut cu toții asista la deprecierea acestui sistem electoral în ochii cetățenilor. În pofida deselor modificări aduse legilor electorale am observat faptul că principiul atribuirii mandatelor a rămas același și anume proporționalitatea.

În aceste condiții trebuie să identificăm tarele actualului cadru legislativ ce reglementează alegerile atât la nivelul consiliilor locale și județene cât și la nivelul Parlamentului sau Parlamentului European. Experiența ultimilor 20 de ani ne-a arătat ineficiența acestui tip de mecanism electoral. Faptul că în ultimele legislaturi se formează cu dificultate majorități ne explică și mai bine compromisurile pe care trebuie să le facă ulterior partidele politice care își asumă guvernarea. Toate acestea, după cum am observat, produc cel mai adesea instabilitate, incoerență și în consecință inadecvare. Pentru toate acestea cine are cel mai mult de suferit? Evident cei guvernați. Cu siguranță că efectele negative se resfrâng în al doilea rând și asupra celor care realizează actul de guvernare prin prisma faptului că nu își pot impune până la final o viziune asupra manierei în care ar trebui gestionat un anumit palier al Executivului.

Eu nu am putut uita faptul că pe 25 noiembrie 2007, 4 români din 5 au votat la referendum că doresc un sistem de alegere pentru Parlament, similar cu cel folosit pentru alegerea primarilor. De asemenea, nu pot neglija că foarte mulți cetățeni au fost dezamăgiți de sistemul de vot folosit în toamna anului trecut, care în urma unor calcule matematice și fiind departe de a reprezenta alegerea făcută de cetățean, a alocat mandate unor candidați situați pe locul 3 sau chiar 4. Altfel spus, în urma sistemului de vot folosit în toamnă, au existat foarte multe cazuri

în care candidatul care s-a bucurat de cea mai mare încredere din partea electoratului să fie nevoit să accepte înfrângerea în fața redistribuirii.

O altă problemă importantă a actualului sistem electoral este aceea că generează supradimensionare la nivelul legislativului. Așadar, norma de reprezentare actuală, determină un număr prea mare de parlamentari.

Stimați colegi, pentru a eficientiza această instituție avem nevoie în primul rând să reducem numărul aleșilor prin mărirea normei de reprezentare.

Cu siguranță că vor exista foarte mulți oameni politici care se vor simți amenințați de efectele pe care le va determina o lege electorală care va avea în cuprinsul său asemenea prevederi. De acord. Însă în momentul în care am decis că avem în continuare nevoie să revizuiem sistemul electoral, m-am gândit în primul rând la cetățeanul care odată la 4 ani își exercită dreptul de vot. Pentru el nimic nu e mai important în relația cu legislativul decât să știe că cel care a fost apreciat de majoritate le reprezintă interesele. Va fi dificil să realizez toate aceste schimbări, în primul rând pentru că am nevoie de sprijinul cât mai multor oameni politici, dar sper că după 20 de ani de democrație clasa politică românească a început să se maturizeze și să fie mai degrabă receptivă la doleanțele cetățenilor decât la interesele ei.

Vă mulțumesc.

Senator
Gabriel MUTU